

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

SOCIALINIŲ IR EKONOMINIŲ PARTNERIŲ PATEIKTŲ PASTABŲ IR PASIŪLYMŲ DĖL 2014–2020 METŲ EUROPOS SAJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS PRIORITETŲ ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANO PAKEITIMO DERINIMAS

Paskelbimo www.esinvesticijos.lt data	2021-10-14
Ar gauta pastabų ir (ar) pasiūlymų? <i>Jei pastabų ir pasiūlymų nebuvo gauta, į kitą klausimą neatsakoma ir žemiau esanti lentelė nepildoma</i>	☒ Taip ☐ Ne
Ar į visas pastabas ir (ar) pasiūlymus atsižvelgta? <i>Jei atsižvelgta į visas pastabas ir (ar) pasiūlymus, žemiau esanti lentelė nepildoma</i>	☐ Taip ☒ Ne

Nr.	Institucija	Pastabos ir pasiūlymai	Pastabų ir pasiūlymų vertinimas ir (jei taikoma) argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabas ar pasiūlymus
1.	Asociacija LITBIOMA (2021-10-19 raštas Nr. 2021-10-19/01)	<p>Asociacija, susipažinusi su Projektu, informuoja, kad Projekto nuostatomis iš esmės nepitaria, nes vis dar nėra įvertinti Asociacijos teikti pastebėjimai dėl šios Priemonės technologinio neutralumo principo pažeidimo (žr. pridedamą Asociacijos raštą, kuris buvo teikiamas Aplinkos ministerijai ir Aplinkos ministerijos atsakymą Asociacijai).</p> <p>Atsižvelgiant į tai, prašome prieš priimant Projekto nuostatas įvertinti Asociacijos teiktus pastebėjimus dėl Priemonės adekvatumo.</p> <p>1. Šilumos siurblių technologija naudoja elektros energiją, kurios poreikis per metus yra apie 12,247 TWh iš kurių Lietuvoje pagaminama tik 3,973 TWh (t. y. apie 32%), likusi elektra yra importuojama iš Rusijos, Latvijos, Estijos, Suomijos, Švedijos. Be to, iš Lietuvoje pagaminamos elektros žalia elektra sudaro tik 10 %. Elektros energijos gamyba iš atsinaujinančių išteklių Lietuvoje yra tik planuose. Kol jie bus</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Derinimui pateiktas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. gruodžio 2 d. įsakymo Nr. 1-298 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioritetų įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano ir 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektas, o LITBIOMA pastabos pateiktos kitam dokumentui - LR energetikos ministro 2019 m. sausio 17 d. įsakymu Nr. 1-12 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.2-LVPA-V-111 priemonės „Katilų keitimas namų ūkiuose“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 1 patvirtinimo“ (toliau – Priemonės aprašas) patvirtintam 04.3.2-LVPA-V-111 priemonės „Katilų keitimas namų ūkiuose“ aprašui, kuris šiuo metu nėra keičiamas.</p>

įgyvendinti, šilumos siurblius reikės keisti į naujus, nes dabar įdiegti jau bus savo laiką atidirbę. Diegiant šilumos siurblius yra būtina atsižvelgti į elektros tiekimo galimybes bei informuoti būsimą programos naudotoją apie galimus vartojimo galios apribojimus ar papildomus kaštus didesnės galios įvadams įrengti. Jei tam tikrose vietovėse (pavyzdžiui padidintose oro taršos zonose, kuriose bus galima įrengti tik šilumos siurblius) didesnė dalis namų ūkių įsirengtų elektrinį šildymą, kiekvienam butui reiktų apie ~5 – 10 kW galios įvado, t. y. daug daugiau negu tipinis buto elektros įvadas, ypač senuose pastatuose, senamiesčių zonose. Jei didelis namų ūkių kiekis užsisakys didesnės vartojimo galios, gali būti, jog prireiks keisti tiek galios neturinčias transformacines pastotes, kas reikalaus papildomų investicijų į elektros tiekimo tinklus – šilumos siurbliui pareikalaus papildomų elektros tinklų resursų. Todėl siūlome, kad įsirengiant šilumos siurbli, kurio elektrinė galia viršija įprastinę buitinio elektros prietaiso galią, pvz. 2 kW, turi būti gautas leidimas iš namų eksploatuojančios organizacijos, o jeigu šilumos siurblius įsirengia keli butai tame pačiame name, padidėjusi elektros vartojimo galia turi būti derinama su elektros energiją tiekiančia organizacija, kuri įvertintų galimybes padidinti elektros vartojimo galią. Šios priemonės reikalingos, kad apsaugoti kitų namo gyventojų interesus, t. y. užtikrinti, kad elektros tiekimas gyventojams bus patikimas (nebus avarinio atsijungimo dėl perkūvio), instaliacija ir namo įvadai nebus perkrauti virš leistinų pajėgumų. Esant poreikiui keisti elektros tinklų pajėgumus dėl ženkliai didesnio elektros poreikio, siūlome tokiose vietose suteikti galimybę žmonėms aplikuoti efektyviems 5 klasės biokuro katilams.

2. Išanalizavę užsienio šalių praktiką informuojame, jog pagal Europos Sąjungos atsinaujinančios energetikos direktyvą šilumos siurbliai yra laikomi atsinaujinančios energetikos technologija tik tuo atveju jeigu jų sezoninis ir metinis naudingumo koeficientas yra didesnis nei 3. Taigi siūlome ir Lietuvoje taikyti tą patį koeficientą. Pavyzdžiui Vokietijoje šilumos siurbliai yra laikomi atsinaujinančios energetikos technologija tik tuomet, kai jų naudingumo koeficientas yra didesnis nei 3,6. Realiai Lietuvoje, dėl klimatinių sąlygų, oriniams šilumos siurbliams net rodiklis 3 yra per aukštas (VGTU raštas 2018-03-08 „Dėl STR2.01.02:2016 Pastatų energetinio naudingumo projektavimas ir sertifikavimas“). Šilumos siurblių pardavėjų teigiama, kad šilumos siurblio naudingo veiksmo koeficientas yra 3,5 ar daugiau, tačiau šis koeficientas, o taip pat pirminio kuro poreikių koeficiento PK_p skaičiavimo formulė, nevertina nuostolių elektros energijos keitimo sistemoje ir elektros gamybos sistemoje. Kiekviena energijos transformacija turi nuostolius. Gaminant elektrą, mes pirma gaminame šilumą, o po to ją transformuojame į elektrą. Vyksta energijos rūšies transformacijos. Dėl to negalima lyginti elektros energijos ir šilumos energijos suvartojimo, nes elektros gamybos efektyvumas šiluminėse elektrinėse yra tik 30-35%, visa kita kuro energija virsta nuostoliais (tik kogeneracinėse jėgainėse nuostoliai panaudojami šilumos tiekimui). Tuo tarpu kieto kuro katilui namuose yra tik viena energijos konversija: iš kuro tiesiai į šilumą, kuri čia pat panaudojama. Nuostoliai gaunami tik per kaminą su dūmais. Tačiau nuostoliai yra ir šilumos siurblio sistemoje ir labai dideli nuostoliai elektros gamyboje tradiciniais metodais.

3. Siūlymas keisti sąvoką 4.9. nauja redakcija:

4.9. Neefektyviai biomasę naudojantis katilas – šilumos gamybos įrenginys, tiekiantis šilumą į vandens pagrindu veikiančią šildymo sistemą, kad vienoje arba keliose uždaroje erdvėse būtų pasiektas ir išlaikomas reikiamas patalpos temperatūros lygis; sumontuotas gyvenamosios paskirties (vieno arba dviejų butų) pastate arba sodų paskirties pastate (sodo name), ~~kurio statyba yra užbaigta statybos užbaigimo teisės aktu nustatyta tvarka ir pastatas yra įregistruotas VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registre ne mažiau kaip 5 metus.~~

Paaškinimas: Nereikia apriboti neefektyvių katilų keitimo atsižvelgiant į pastato, kuriame yra katilas registracijos datą. Gali būti, kad namas pastatytas prieš 20 ir daugiau metų, tačiau dokumentai (namo pridavimas) sutvarkyti 5 metų laikotarpyje.

4. Kainos skaičiavimo metodika yra pasenusi ir turi būti peržiūrėta. Pavyzdžiui, šilumos siurblių su integruotu bunkeriu iki 7 kW galios kainos prasideda nuo 737,14 €/kW, kai skaičiavimuose nustatyta suma yra 1103,75 €/kW Dėl ydingos skaičiavimo metodikos šilumos siurbliai su integruotu boileriu iki 7 kW galios gauna ne 50% finansavimą, o 75%.

Siūlome patikslinti kainų skaičiavimą (“Katilų keitimo namų ūkiuose išlaidų fiksuotojo įkainio nustatymo tyrimas (santrauka)”), kuris buvo pavišintas 2019 m. sausio 4 d. (informacija rinkta 2018 metais). Per pastaruosius kelis metus šilumos siurbliai pigo, o granulėmis kūrenami katilai brango.

5. Senamiesčių pastatuose ir kituose senuose namuose kai kur yra išlikęs šildymas krosnimis. Krosnyse neretai deginamos ir buitinės atliekos. Siūlome papildyti projektą parama keisti krosninį šildymą į šildymą šiuolaikiniu - granulėmis

		<p>kūrenamomis krosnelėmis, kurios yra automatinės, ekonomiškos, šildo karštu oru. Tai būtų puiki alternatyva tais atvejais, kai nėra įrengta vandeninė šildymo sistema.</p>	
--	--	--	--